

Titulació	Tipus	Curs
2500260 Educació social	OB	1
2500261 Pedagogia	OB	1

Professor/a de contacte

Nom: Joan Carles Melich Sangra

Correu electrònic: joancarles.melich@uab.cat

Equip docent

Joan Carles Melich Sangra

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Per aquesta assignatura es recomana la revisió dels temes bàsics de Filosofia del Batxillerat

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és introduir als estudiants a l'estudi de les principals teories de l'educació que tenen vigència en el món contemporani, així com mostrar l'evolució històrica d'aquestes teories i de la seva implementació.

S'estudia el significat i el sentit de l'educació, la relació entre l'educació i la cultura occidental, el paper epistemològic de la pedagogia dins del conjunt de les ciències de l'educació i es presenten els models de les principals teories educatives des d'una visió crítica. En l'apartat històric s'estudien els moviments i els pedagogs que han estat històricament més rellevants i es ponderarà la seva vigència en el moment present.

Aquesta assignatura complementa altres matèries del grau (Mirem el món: Projectes Transdisciplinaris, Educació i contextos educatius, Aspectes biopsicològics de la persona i Bases sociopolítiques de l'educació) i posa els fonaments epistemològics de l'assignatura "Investigar en educació" i els filosòfics i històrics de "Antropologia i filosofia de l'educació".

Competències

Educació social

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.

Pedagogia

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Analitzar i comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics, ambientals i legals que conformen situacions i propostes educatives i formatives.
- Comprendre els processos que es donen en les accions educatives i formatives i la seva incidència en la formació integral.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació de l'acció.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir els principals referents conceptuals i epistemològics que conformen les principals teories de l'educació.
2. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
3. Comprendre els factors socials que intervenen en la gestació i desenvolupament de les actuals teories i corrents educatives.
4. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
5. Identificar i analitzar els episodis més rellevants de la història de l'educació i del pensament pedagògic.
6. Obtenir una visió històrica i crítica de l'evolució de la institució escolar per comprendre alguns dels factors que condicionen la seva renovació.
7. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
8. Reconèixer els principals problemes educatius i valorar les aportacions teòriques i pràctiques de renovació pedagògica que en el nostre país s'estan donant per afrontar-los.
9. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
10. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

TEORIES DE L'EDUCACIÓ

- Concepte d'educació i pedagogia.
- Les institucions educatives: la família i l'escola.
- Corrents, autors i obres de la pedagogia occidental.

HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ

- La paideia grega: Homer, Safo, la tragèdia grega, els sofistes, Sòcrates i Plató
- La Bíblia i la seva importància a l'educació occidental: Pau de Tars
- L'educació i el món modern

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició en gran grup	30	1,2	1, 3, 5, 6, 8
Seminaris	15	0,6	1, 3, 5, 6, 8
Tipus: Supervisades			
Activitat supervisada	30	1,2	3, 8
Tipus: Autònomes			
Activitat autònoma	75	3	3, 5, 6

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra a continuació:

- Exposició en gran grup: Classe magistral, pràctiques a l'aula, exposició de treballs individuals i grupals, comentaris crítics de lectures.
- Seminaris: Dinàmiques de grup i resolució de casos, lectura i anàlisi de textos, realització treballs individuals o grupals i reflexions crítics sobre les pràctiques.

Totes les tasques d'aquesta assignatura segueixen 3 parts: activitat autònoma, activitat dirigida (gran grup i seminaris) i activitat supervisada.

La metodologia que s'usarà en aquesta assignatura tindrà en compte tant la perspectiva de gènere com l'atenció a la diversitat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari de text (Individual)	40%	0	0	3, 4, 5, 6, 9
Prova escrita (Individual)	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 6, 8
Treball en grup	20%	0	0	3, 4, 7, 8, 10

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà de forma continuada al llarg de tot el quadrimestre mitjançant les activitats que es comenten a continuació.

Per a superar l'assignatura, cal tenir una mitjana aritmètica mínima de 5. Una puntuació que sorgeix del càlcul entre les tres activitats d'avaluació. Cal haver aprovat les dues proves teòriques individuals (prova escrita i comentari de text) per separat per superar l'assignatura. Les persones que no arribin al 5 en cadascuna d'aquestes proves podran presentar-se a la recuperació.

La màxima qualificació que es pot obtenir a la recuperació és "aprobat" (5 o 6).

L'assignatura és no avaluable quan s'hagin lliurat menys del 50% de les activitats d'avaluació.

La copia o plagi en qualsevol de les activitats d'avaluació constitueix un delict i es penalitzarà amb un 0 en la nota final de l'assignatura perdent la possibilitat de recuperar-la, tant si és un treball individual com en grup.

Es tindrà en compte la capacitat de raonament, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació en totes les activitats d'avaluació (individuals i grupals). A més, cada estudiant haurà d'expressar-se de manera fluida, amb correcció i mostrant dominen la comprensió dels textos acadèmics. En aquest sentit, una activitat podrà ser retornada (no avaluada) o, fins i tot, suspesa si el professorat considera insuficients aquests aspectes bàsics d'expressió verbal i escrita.

Les qualificacions obtingudes en cadascuna de les activitats d'avaluació es lliuraran a l'estudiant en un màxim de 20 dies mitjançant la publicació dels resultats al Campus Virtual.

AVALUACIÓ ÚNICA

Les persones que ho sol·licitin poden d'acollir-se a Avaluació Única.

L'avaluació única constarà d'una única prova individual que tindrà dues parts, una de preguntes teòriques (50%) i una de comentari de text (50).

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que en el cas de l'avaluació continuada.

La revisió de la qualificació final segueix el mateix procediment que per a l'avaluació continuada.

Dates d'avaluació:

Grau de Pedagogia

1. Treball en grup: 12 desembre
 2. Comentari de Text: 31 d'octubre
 3. Prova escrita: 9 de gener
 4. Avaluació única per les persones que ho sol·licitin: 9 de gener
- Recuperació (també per l'estudiantat que opti a l'avaluació única): 31 de gener

Grau d'Educació Social

1. Treball en grup: 10 desembre
 2. Comentari de Text: 12 de novembre
 3. Prova escrita: 21 de gener
 4. Avaluació única per les persones que ho sol·licitin: 21 de gener
- Recuperació (també per l'estudiantat que opti a avaluació única): 4 de febrer

Bibliografia

Arendt, H. (2009). *La condició humana*. Barcelona: Empúries.

Bauman, Z. (2007). *Els reptes de l'educació en la modernitat líquida*. Barcelona, Arcàdia.

- Bowen, J. (1985). *Historia de la Educación occidental* (3 vols). Barcelona, Herder.
- Carbonell, J. (2015). *Pedagogías del siglo XXI. Alternativas para la innovación educativa*. Barcelona: Octaedro.
- Carr, W. (2002). *Una teoría de la educación*. Madrid: Morata.
- Dewey, J. (1938). *Experiencia y educación*. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Duch, Ll. (1997). *La educación y la crisis de la modernidad*. Barcelona, Paidós.
- Foucault, M. (2005). *Hermenéutica del sujeto*. Madrid, Akal.
- Freire, P. (2012). *Pedagogía del oprimido*. Madrid: Siglo XXI.
- Marrou, H. I. (2004). *Historia de la educación en la Antigüedad*. Madrid, Akal.
- Meirieu, P. (1998). *Frankenstein educador*. Barcelona, Laertes.
- Meirieu, P. (2009). *Pedagogía: el deure de resistir*. Barcelona, Associació de Mestres Rosa Sensat.
- Mèlich, J. C. (2019). *La sabiduría de lo incierto. Lectura y condición humana*. Barcelona, Tusquets.
- Mèlich, J. C. (2021). *La fragilidad del mundo*. Barcelona, Tusquets.
- Murcia Ortuño, J. (2024). *Maestros y discípulos en la antigua Grecia*, Madrid. Alianza Editorial.
- Nussbaum, M. (2005). *El cultivo de la humanidad*. Barcelona: Paidós.
- Rancière, J. (2003). *El maestro ignorante*. Barcelona, Laertes.
- Steiner, G. (2004). *Lecciones de los maestros*. Madrid, Siruela.
- Steiner, G.; Ladjali, C. (2005). *Elogio de la transmisión. Maestro y alumno*. Madrid, Siruela.
- Van Manen, M. (1998). *El tacto en la enseñanza. Hacia una pedagogía de la sensibilidad*. Barcelona, Paidós.
- Van Manen, M. (2004). *El tono en la enseñanza. El lenguaje de la pedagogía*. Barcelona, Paidós.

Programari

No és necessari cap tipus de programari específic.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	111	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	112	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	211	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	212	Català	primer quadrimestre	matí-mixt

(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	primer quadrimestre	matí-mixt

PROVISIONAL